

Nooruse kooli hoolekogu koolitus

Jüri Ginter

Jyri.Ginter@gmail.com

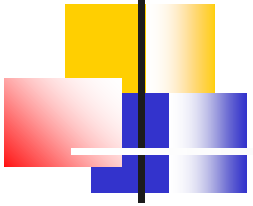
2023

7) Jagatud arusaama kujundaja, sild

■ Kuna esindatud erinevad huvigrupid (vald või linn kui omanik, lapsevanemad, õpetajad ja gümnaasiumis ka õpilased), peaks hoolekogu taotlema, et kõik huvigrupid teadvustaksid ühtemoodi ja adekvaatselt kooli seisundit, tugevusi ja nõrkuseid, väliseid ohte ja võimalusi. Samuti peaks hoolekogus sõnastatama erinevate huvigruppide huvide ühisosa ja kokkulepped osapoolte edasise tegevuse suhtes (mida teeb omanik, õpetajad, lapsevanemad jne). Kokkulepped vormistatakse arengukava, eelarve jm vormis. Kooli töötajad (üks huvigruppe) osutavad tehnilist abi (andmete kogumine, trükkimine, paljundamine, teavitamine jne), kuid ei tegutse hoolekogu asemel eri huvigruppide seostamisel.

■ ***NB! see eeldab, et osalistel on ülevaade olukorrast***

Esimene ülesanne

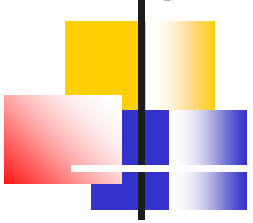
Kirjutage igale sedelile üks mõte

Enda kui lapsevanema ootused, mida õpetajad saavad teie ja õpilaste toetamiseks teha

Enda kui õpetaja ootused, mida lapsevanemad ja õpilased saavad teie toetamiseks teha

Rühmitage sedelid nii, et neid oleks parem teistele esitleda

Teine ülesanne

Ajurünnak “Mida meie kui lapsevanemad saame teha õpetajate tegevuse toetamiseks?”

“Mida meie kui õpetajad saame teha lapsevanemate tegevuse toetamiseks?”

Kirjutage kõik välja öeldud mõtted paberile

Selleks, et toimida sillana

- esindajad vahendavad informatsiooni mõlemas suunas, ka pidaja, vilistlaste ja toetavate organisatsioonide esindajad
- paluda liikmetel eelnevalt koosõlastada oma seisukohti esindatavatega
- paluda koosolekul osalejatel sõnastada nende esindatavate vajadused, huvid, ootused ja võimaliku panuse
- eri variantide vahel valides kaaluda nende variantide plusse ja miinuseid huvigruppide kaupa
- hoiduda lapsevanemate enamuse ärakasutamisest hääletamisel, on oluline saavutada huvigruppide konsensus, st ei hääletata vastu
- töögrupid, kus on kõik huvigrupid on esindatud
- küsida arvamust otse õppenõukogult, õpilasesinduselt, vanemate kogult
- küsida nendelt probleeme ja teemasid arutamiseks ja otsustamiseks

Minu kogemused

Haigla nõukogu - bilanss (ostmiseks, preemiateks v amortisatsioon)

Erikooli hoolekogu - rahunemisruum

Kooli hoolekogu - direktor juhtis

Lasteaia hoolekogu - memo, kodukorra muutmine eriolukorra ajal, esimehe kiri

Haigla patsientide nõukoda - protokollib töötaja kõiki reegleid vaadatakse üle igal 2. aastal

Näiteid hoolekogu tegevusest

Osalemine

Arengukava koostamine

Konkursitingimuste väljatöötamine sh ajastus

Riskide analüüs

Nõusoleku andmine

Arutelu, kas suurendada rühma või klassi, kord jah, kord ei

Arvamuse esitamine (kui küsitakse)

■ Õppekava, sh A võõrkeel, stipendium õpilastele, õpilaskodu, lammutamine, liitmine, koondamine, remondi, soetuste järjekord, tasuta töövihikud, koolitoidu maksumus, tulemuspalk, ehituse või remondi lähtetingimused, söökla sulgemine, ülekäigurada, tegevused vaheajal, õpetajate palga tõstmine, tugispetsialistide töölevõtmine, prügikastide paiknemine, huviringi avamine, liikluskorraldus, **eelarve kava ja kinnitatud eelarve kasutamine** jms)

Ettepanekute tegemine

- Kooli stipendium
- Keeleõppeks väiksemad rühmad
- Aasta õpetaja, õpilase, klassi, lapsevanema valimiseks
- Koolipuuvilja programm, tervislikud vahepalad
- Kool maksab tublimatele osa väljasõidu maksumusest
- Jalgrataste hoidla rajamine
- Korrapidajate, sportlaste jt tunnustamine
- Teretamine uksele
- Koolivorm

Ettepanekute tegemine

- Täiendav väike rühm väiksemas ruumis
- Toidu eest tasumine väärtustab toitu
- Kooliõue korrastamine kaasava eelarve vahenditest
- Kollektiivpuhkus (seotud lasteaia lahtioleku ajaga)
- Infokiri kooli uudistest e-koolis

Näiteid hoolekogu tegevusest

Informatsiooni, aruande kuulamine ja arutamine

■ Arengukava täitmise jälgimine, aruande kuulamine

Otsuste kooskõlastamine hoolekogus esindatud huvigruppidega

Otsustamine

■ Aasta õpetaja, õpilase, klassi, lapsevanema valimine

Näiteid hoolekogu tegevusest

- Hoolekogu liikmete valimise korraldamine
- Hoolekogu eelsed koosolekud lapsevanematega
- Veebis suhtlemine
- Järelepärimised nt õiguskantslerile
- Juhtkonna abistamine
- Ühine koolitus (vanemad, õpetajad, pidaja, õpilased)
- Seostamine (lapsevanem, õpetaja ...)
- Märgekiri, tähelepanu juhtimine - remont
- Oma kooli kaitsmine
- Igakuine infoklubi
- Koostöö huvikooliga
- Koostöö õpilasesindusega põhikoolis
- Kooli esindamine

Näiteid hoolekogu tegevusest

- Hoolekogu aktiivi list (liikmed ja iga klassi lapsevanemate esindajad)
- Klassi lapsevanemate listis eelnev arutelu
- Liikmed informeerivad rühma hk tegevusest (sildikesed)
- Hoolekogust info kodulehel: kes on liikmed, keda esindavad, kontaktandmed, ülevaade tegevusest
- Direktorite "koolitamine", uue dire kurssi viimine
- Mängurühma ja kooli seostamine
- Koostöö külaseltsiga, sh küla surve, et lapsevanemad osaleksid kooli tegemistes
- Hoolekogude ühiskoosolekud sh enne koolide ühinemist nn tutvumiskoosolek
- Küsimustik vanematele, õpilastele ja lapsevanematele
- Teiste koolide kogemusega tutvumine (nt toitlustamise korraldus)
- Kaks korda aastas käib hoolekogu koos direktoriga majas ringi ja tehakse ettepanekuid olukorra parandamiseks.
- Heade kogemuste tutvustamine meedias
- Hoolekogu fond

Näiteid hoolekogu tegevusest

Abistavad tegevused

Kooli kodulehe haldamine, kooli lehe väljaandmine

Liikmete osalemine

Õpilaskonverents (hoolekogu liikmed loevad, kuulavad ja tunnustavad õpilaste töid)

Tegevuste korraldamine (pigem lapsevanemate kogu rida, kui on olemas)

Meelelahutusürituste korraldamine koolis ja piirkonnas sh spordipäev
Jõululaat (raha klassidele või koolile)

Lapsevanemate kaasamine/toetamine/võimestamine ja koolitus

Mänguväljaku, piirdeaia vm rajamine sh lapsevanemate ühistööna

Ohutuspäev, seonduvad uuringud

Lapsevanemate andmebaas (võimalused ja oskused kooli abistamiseks). Värskas G

Otsused, mis võiksid olla lapsevanemate kogu pädevuses, kui see on olemas

Jõulupakkide arv ja hind

Mänguasjade raha kogumine

Kooli kokkutulek, vilistlaste kogu loomine

MTÜ moodustamine

Näiteid hoolekogu tegevusest

Ühiste eesmärkide sõnastamine

Hoolekogu esimene koosolek augustis

Pidaja esindaja sõnavõtt iga koosoleku päevakorras

Hoolekogu eestseisus 1 nädal enne hoolekogu koosolekut

Teisel koolil külas

Kogume kokku kogu klassi mured ja rõõmud

Aseesimees on esimehele sparringupartner

Hoolekogu kaasab vastava valdkonna spetsialiste

Küsimused esitatakse eelnevalt kirjalikult

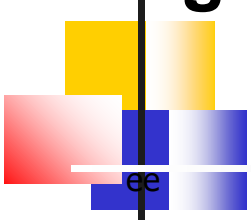
Protokolli koostamine koosoleku ajal

Mitu kandidaati hoolekogu liikme valimistel

Hoolekogu esimees direktoriga kaasas pidaja juures

HK esimees arutab direktoriga

Tegevused väljaspool kooli

Liikluskorraldus koolimaja ümber (hoolekogu moodustatud tööühm, kuhu olid kutsutud politsei jt esindajad, hoolekogu ja direktor võtsid info teadmiseks, otsustajad olid tööühmas)

Küsitavad tegevused

- Lapsevanemate, õpilaste kaebuste läbivaatamine NB!
Kaasata spetsialiste
- Hoolekogu esindaja palgakomisjonis jm NB! Küsida enne otsustamist HK liikmete arvamust
- Lapse, lapsevanema või õpetaja käitumise arutamine NB!
Vahendamine, tugivõrgustiku loomine
- (Rendi)lepingute läbivaatamine
- Direktori umbusaldamine
- Ettepanekute hääletamine, mis ei kuulu hoolekogu pädevusse (turvamees, liikluskorraldus, diferentseeritud õpe, vaba aja kasutamine, huviringid, logo jms) NB!
Arvamuse kujundamine, arvamuste lisamine esitatud ettepanekutele

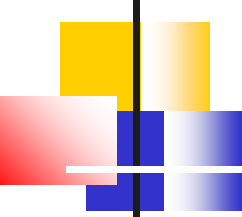

Küsitavad tegevused

- Raha hankimine, taotlemine, projektide koostamine
NB! Spetsialist v komisjon
- Kaadri otsimine, valik NB! Spetsialist v komisjon, osalemine vestlustel, arvamused
- Tundide külastamine sh lahtiste uste päevadel NB! õpetajate toetamiseks, mitte nende vastu
- Õpetajate, klassijuhatajate aruanded
- Õpetajate töölt vabastamine (kollektiivne vastutus)
- Liikmete tegevus kooli vastu
- Vahendaja õpilase(ja lapsevanema) ning õpetaja vahel. Konkreetse konflikti vahendamisesega peaks tegelema üks inimene, kes seda oskab, hoolekogu peaks looma õhkkonna, mis toetab erinevate huvigruppide suhtlemist

Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus § 73.

Hoolekogu

(1) Hoolekogu on alaliselt tegutsev organ, kelle ülesanne on kooli õpilaste, õpetajate, kooli pidaja, õpilaste vanemate, vilistlaste ja kooli toetavate organisatsioonide ühistegevus õppe ja kasvatuse suunamisel, planeerimisel ja jälgimisel ning õppeks ja kasvatuseks paremate tingimuste loomine. Hoolekogu moodustatakse ja selle töökord kehtestatakse kooli pidaja kehtestatud korras.

NB! varasemast on välja jäänud pedagoogid

Hoolekogu pädevus § 73 lg 1¹

- 1) **osaleb** kooli arengukava ettevalmistamisel ning annab selle kohta enne kinnitamist oma arvamuse; (§ 66 lg 2 ... muudatused valmistatakse ette koostöös hoolekogu ...)
- 2) annab arvamuse kooli põhimääruse kehtestamiseks ja muutmiseks;
- 3) annab arvamuse kooli õppekava kehtestamiseks ja muutmiseks, sealhulgas **nõusoleku** muuta käesoleva seaduse §-s 15 sätestatud korras õppeainete nimistut;
- 4) annab **nõusoleku** suurendada erandjuhul põhikooli õpilaste arvu klassis;

Hoolekogu pädevus (2)

- 5) annab arvamuse kooli vastuvõtu tingimuste ja korra eelnõule;
- 6) annab **nõusoleku** valdkonna eest vastutava ministri kehtestatud koolivaheaegade muutmiseks;
- 7) annab arvamuse kooli kodukorra kehtestamiseks ja muutmiseks;
- 8) **kehtestab** kooli õppealajuhataja, õpetajate, tugispetsialistide ning teiste õppe- ja kasvatusalal töötavate isikute ametikohtade täitmiseks korraldatava **konkursi läbiviimise korra**;

Hoolekogu pädevus (3)

- 9) annab arvamuse direktori vaba ametikoha täitmiseks korraldatava konkursi läbiviimise korra kohta;
- 10) annab arvamuse munitsipaalkooli eelarve projekti kohta; § 82 lg 10 eelarve kava projekt
- 11) annab arvamuse arenguveestluse korraldamise tingimuste ja korra eelnõu kohta;
- 12) annab arvamuse kooli sisehindamise korra kohta;
- 13) annab arvamuse kooli palgakorralduse põhimõtete kohta;

Hoolekogu pädevus (4)

- 14) annab arvamuse õpilaskodu kodukorra kohta;
- 15) annab **hinnangu** huvitegevuse, pikapäevarühma ja õpilaskodu vajaduse ja töökorralduse kohta;
- 16) annab arvamuse kooli ümberkorraldamise ja tegevuse lõpetamise kohta;
- 17) täidab teisi seadusega või seaduse alusel antud õigusaktidega talle pandud ülesandeid ning teeb kooli pidajale ettepanekuid kooliga seotud küsimuste paremaks lahendamiseks.

Mujal sätestatud pädevus

- § 21 lg 2 Põhikoolis või selle üksikutes klassides võib kooli **hoolekogu ettepanekul** munitsipaalkoolis valla- või linnavolikogu otsuse alusel ning riigikoolis valdkonna eest vastutava ministri otsuse alusel olla õppekeel mis tahes keel.
- § 21 lg 3 Loa muus keeles toimuvaks õppeks või kakskeelseks õppeks ... **ettepaneku** teeb valla- või linnavolikogule kooli arengukavast lähtudes hoolekogu.

§ 45 lg 3 Direktor korraldab kooli hädaolukorra lahendamise plaani väljatöötamise, kaasates vajaduse korral õppenõukogu ja hoolekogu.

§ 73 lg 11 Õpilasel ja vanemal on õigus pöörduda kooli hoolekogu poole õpetamist ja kasvatamist puudutavate vaidlusküsimuste korral.

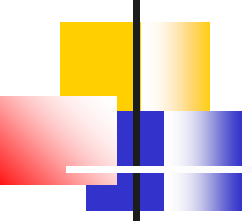
Pikapäevarühm

- § 38 lg 1 Hoolekogu **ettepanekul** on kool koostöös kooli pidajaga **kohustatud** korraldama pikapäevarühma moodustamise.
- § 38 lg 2 Pikapäevarühma töö planeerimisel ja korraldamisel lähtutakse hoolekogu **ettepanekutest**,

PGS § 15 lg 5 Põhikooli riiklik õppekava § 15 lg 5

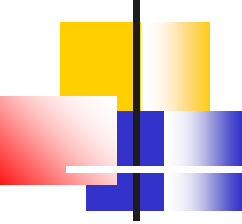
Kooli omapära ja piirkondliku eripära arvestamiseks, kutsealase eelkoolituse või kutseõppe korraldamiseks või eesti keelest erineva õppekeelega põhikoolide valikainete ning lõimitud aine- ja keeleõppe (sealhulgas keelekümbeluse) kasutamiseks võib põhikool kooli **hoolekogu nõusolekul muuta riikliku õppekava kohustuslike õppeainete ja läbivate teemade nimistut (sealhulgas liita ning ümber kujundada õppeaineid) ning muuta tunnijaotusplaani**, tagades oma kooli õpilastele riiklikus õppekavas määratud üldpädevuste, õpitulemuste ning õppe- ja kasvatuseesmärkide saavutamise kooliastmete lõpuks

■ Koolis tasuta või tasu eest pakutav **toiduvalik** peab soodustama tervislikku toitumist ning valiku tegemisel arvestatakse kooli **hoolekogu** ja tervisekaitseametnike ning samuti õpilasomavalitsuse **ettepanekuid**.

Tervisekaitse nõuded toitlustamisele koolieelses lasteasutuses ja koolis § 4 lg 7

Sotsiaalministri 15. jaanuari 2008. a määrus nr 8

Hoolekogu esindajad

- Direktori valimisel (ei ole kohustuslik)
- **Esindaja võib osaleda õppenõukogu koosolekul (õppenõukogu ... § 5 lg 6)**

Vastutus

kui tähtaegselt ei ole arvamust esitanud, saab edasi liikuda
võimalus otsus ise ümber vaadata, kui vaidlustatakse
põhjendatult

võimalus liikmed tagasi kutsuda ja uued liikmed valida

.....

.....

materiaalse vastutuse võimalus, kui tegevuse eest
tasustatakse

Hoolekogu liikme õigused, kohustused ja vastutus

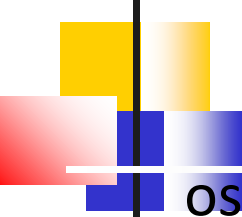
Näide: direktori aruande kuulamine hoolekogus.

Õigused: paluda esitada aruanne eelnevalt kirjalikult, et saaks seda esindatavatega jagada ja selle alusel küsimusi esitada ning kui vastus ei olnud piisav, siis esitada uusi küsimusi.

osaleda koolitustel ja saada vajalikku informatsiooni aruandest arusaamiseks.

Mis veel?

Kohustused

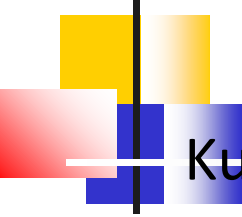
osaleda arutamisel, pidada kinni töökorrast ja püsida teema raamides, edasi öelda esindatavate küsimused ning kontrollida, kas arutamise kohta koostatud memos on kõik õigesti kajastatud.

Osalejad ei tohi edastada ekslikku infot ja delikaatseid isikuandmeid.

Tagada, et arutelu tulemused jõuavad nendeni, keda esindaja esindab.

Mis veel?

Vastutus

Kui midagi jääb tegemata tähtaegselt või arusaadavalt, siis tänatakse tähelepanu juhtimast, palutakse vabandust, selgitatakse välja põhjus, lahendatakse probleem, kontrollitakse, kas tulemus vastas ootusel (nt teade jõudis kohale ja oli arusaadav) ning palutakse veelkord vabandust. Äärmuslikud vastutuse võimalused on hoolekogust väljaarvamine, tekitatud kahju väljanõudmine kohtu korras ja karistamine väärteo- või kriminaalkorras.

Mis veel?

Valige pädevus ja arutage, millised õigused, kohustused ja vastutus sellega seonduvad.

Ühte pädevust analüüsib üks rühm

hoolekogu **tööplaani** koostamine,

arengukava väljatöötamisel osalemine,

kooli juhtimises osalemine,

hoolekogu **aruande** esitamine,

konkursikomisjonis osalemine,

arvamuse esitamine

õppekava/kodukorra/põhimääruse/vastuvõtu/direktori

konkursi/eelarve/arenguvestluste korra/sisehindamise

korra/palgakorralduse jt kohta,

hinnangu andmine huvitegevuse/ pikapäevarühma/õpilaskodu vajaduse

ja tegevuse kohta,

nõusoleku andmine klassi suurendamiseks,

ettepaneku tegemine (nt, pikapäevarühma avamiseks),

konkursi korra kehtestamine.

Hoolekogu liikme motiveerimine

Hoolekogu ja hoolekogu liikmete kirjadele vastamine

(lapsevanemad, õpetajad, direktor)

Sh sisendi andmine (küsimused, ettepanekud, mille hoolekogu liige peaks edastama)

Arvamuse küsimine olulistes küsimustes

Valikuvariantide vahel valimise võimaldamine

Arvamuste ja ettepanekute arvestamine ja elluviimine

Panuse avalik tunnustus

Sobivate tingimuste loomine (aeg, ruum, õhkkond, esitlustehnika, kohvipausid...)

Hoolekogu liikme valinud inimeste tunnustus

sh materiaalne

Pidu või väljasõit, kus liikmed soovivad osaleda

Võistlus, kus hoolekogu osaleb võistkonnana

Uula või võimla aeg koos õpetajatega

Hoolekogu poolt koostatud kava ettekandmine

Kooli juhtkonna tunnustus

sh materiaalne

Pidaja tunnustus

sh materiaalne

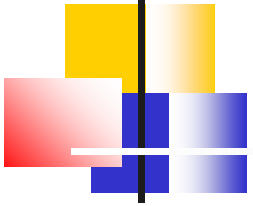
Hoolekogu tegevuse asjalik korraldus (ei raisata aega, tegevus on arusaadav jne)

Minu ettepanekuid arvestatakse ja küsimustele vastatakse

Soodustused lapsele (tasuta ekskursioon vms)

Hoidumine pärssivast käitumisest (liigsed nõudmised hoolekogu liikmetele sh rahaline toetamine, lühikesed tähtajad, segased ja vastuolulised ülesanded, hoolekogu süüdistamine, ebasobiv koosoleku aeg jms)

Ülesanne

Mis veel motiveerib hoolekogu liikmeid innukalt ja asjalikult panustama?

Meie eesmärgid

- Hoolekogude maine parandamine
 - - soovitusel, võimalusel
- Milleks on vaja hoolekogu?
- Kuidas seda saavutada?
 - Millised on õiguslikud tingimused?
 - Koosmeel
- Mida nende teadmistega peale hakata?

Kõik osalejad räägivad lõpus
üksteisele

Ülevaade teemadest

- Probleemipüstitus
- Tutvumisring- iseloomulik juhtum oma hoolekogu tegevusest, ootused koolitusele
- Hoolekogude hea kogemus Eestis
- Hoolekogu kontekst
- Hoolekogu õiguslikud alused
- Hoolekogu rollid
- Koosoleku ettevalmistamine ja läbiviimine
- Hoolekogu arenguvõimalused

Probleemipüstitus: erinevad ootused

- Lapsevanemate esindusorgan
- Kooli kõrgeim juhtimisorgan
- Sild kooli ja kogukonna ning erinevate huvigruppide vahel
- Direktori abilised
- Direktori ajustrust
- Direktori võimestamine
- Eestis sõltub hoolekogu direktori heast tahtest

Minu kogemused ja ootus

Haigla nõukogu - bilanss (ostmiseks, preemiateks v amortisatsioon)

Erikooli hoolekogu - rahunemisruum

Kooli hoolekogu - direktor juhtis

Lasteaia hoolekogu - memo, kodukorra muutmine eriolukorra ajal, esimehe kiri

Haigla patsientide nõukoda - protokollib töötaja

Ootused - mida hoolekogu saab teha, täiendada koolitusmaterjale

Lastevanemate kogu

On vabatahtlik

Ei ole seotud riigi reeglitega (suurus, töökord jms)

Partner õppenõukogule ja õpilasesindusele ning vilistlaste kogule, kui see on olema

- Hoolekogu eelnõude läbivaatamine, ettepanekud
- Lapsevanemate koolituse kavandamine
- Lapsevanemate (üld)koosolekute ettevalmistamine ja läbiviimine
- Lapsevanemate ürituste korraldamine
- Lapsevanemate vajaduste ja rahulolu väljaselgitamine
- Lapsevanemate esindajate rotatsiooni korraldamine

Hoolekogu toimevõimekus/agentsus

Eeldused: Minevik, tulevik, tingimused. Oskus endast rääkida, põhjendada, seostuda keskkonnaga

Äli Leijen youtu.be/PPY36vxiQwE

Hoolekogu ja keskkonna koostoime:

Direktor **usaldab**, tunneb huvi, ootab, küsib (poolt või vastu), võtab kuulda

Toimub arutelu

Ühine eesmärk - koostöö

Saame räägitud - lahendus

Sisuliste teemade arutelu (jooksvate asemel)

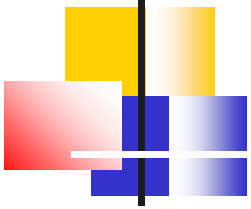
Esimees suunab tähelepanu

Rotatsioon

Motiveeriv kamp

Sünergia

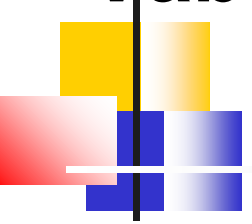
Arutelu teemad

Mis on muudatuse/täienduse/tegevuse eesmärk?

Millised on alternatiivsed variandid ja nende plussid ja miinused? Nt tunnid algavad kell 8, 8.15, 8.30, 8.45, 9 jne. Nt saavad tulla kooli koos vanematega, bussiliiklusega seos, tunnid lõpevad varem jne

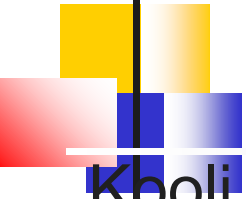
Vaba või ori

Kui sinult küsitakse valitsejate nõustamist või nende käitumise arvutamist, leiad sa end olevat sunnitud kinnitama mis tahes poliitikat, mida nad juba niigi soovivad teostada.

Quentin Skinner. Vabaduse kolmas mõiste

Soovitus Saaremaalt

Kooli või huvikooli juhtkond esitab kehtivale hoolekogule otsustamiseks hoolekogu struktuuri ja ettepaneku kuidas valitakse vanemate esindajad hoolekogusse ning kuidas koosolek(ud) läbi viiakse, pidades silmas võrdse esindatuse ja proportsionaalsuse tagamist

Direktori toimevõimekus/agentsus

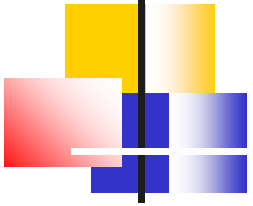
Hoolekogu tunneb huvi, mis koolis toimub/toimib
Süveneb, kriitiline sõber

Usaldab

Vahendab (lapsevanemad ei julge otse välja öelda)

Eeldus: direktor teadvustab, et tal pole võimalik omada parimate otsuste tegemiseks kogu infot, seda infot teavad ja omavahel võrgustiku kaudu liigutavad ... (Ivar Raav. Äripäev 10.11.22)

Hoolekogu kontekst

Miks on vaja õppida?

Mis on kooli ja õpetaja roll?

Kes teab, mida, millal ja kuidas õppida?

Kaasaegne kool -väljakutsed

- Interneti, meedia, arvuti jm võimalused
- Perekonna osakaalu vähenemine
- Kiriku osakaalu vähenemine
- Kogukonna osakaalu vähenemine
- Õpetaja ei kontrolli olukorda sh ei oma tõe monopoli (ÕL 12.12.2008)

Paradigmad

- Õpetaja teab, mida õpetada, õpilane vastab õpetajale *eeldab ideaalset õpetajat, õpilane jääb sõltuvaks, passiivseks. Pidurdab arengut, kuna õpetajast möödumine tekitab konflikti.*
- Pühakirja, õpiku, töövihiku, õppekava, riigieksami keskne *ei arvesta õpilase eripära, õpitut ei rakendata elus. Alluvate koolitamiseks, õpetajast võõrandumine*

■ Lapsevanem teab, mida tema laps vajab, õpetaja tegutseb vastavalt sellele *õpilane jääb sõltuvaks, passiivseks*

■ Õpilane teab, mida vajab, õpetaja tegutseb vastavalt sellele. *Tegelikult ei tea. 21. sajandil eriti ohtlik, kuna õpilast mõjutab meedia* vt Harari. 21. õppetundi 21. sajandiks

Avastusõpe

Õpikute alusel (*“avastatakse” ette nähtud tulemusi*)

Õpilane avastab uudishimust ohtlik, vähetulemuslik

Koos õpetajaga (*avastab õpetaja, õpilane abistab*)

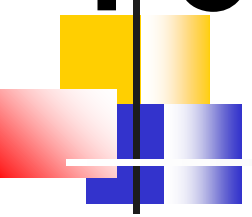
Ettevõtlik uurimisrühm avastab, vaja tunda keskkonda, kus kasutada

Eesmärk: sotsialiseerumine ja individualisatsioon

- Õpitav selgub õpetajate, õpilaste ja lapsevanemate koostöös
- 21. sajandil ei tea ka õpetajad, mida tulevikus vaja läheb *Vt Harari. 21. õppetundi 21. sajandiks*
- Ettevõtlik koolitus (õpitakse, et hakata õpitud kasutama) konstruktivismi ja uuriva/avastusõppe asemel

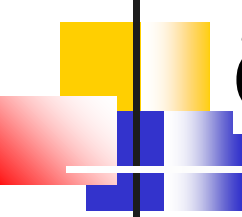
Põhimõtted

-
-
- Osalev kool
 - Osadus
 - Täienduvus
 - Jätkusuutlikkus

Vastus väljakutsele

- Kool kui õpilase sotsialiseerumise, individualiseerumine, täiskasvanuks kujunemise keskkond

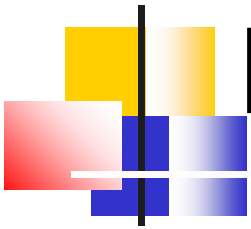
Millest sõltub kõige rohkem õpilaste areng?

- **Geenidest**
- **Vanematest**
- **Vanavanematest**
- **Õpetajatest**
- **Õppekavast**
- **Õppevahenditest**
- **Tunniplaanist**
- **Kaasõpilastest**
- **Kooli ruumidest**
- **Õpilaste arvust klassis**
- **Klassijuhatajat**
- **Millestki muust? Millest?**

Lapsevanemate kaasamine

- Vanemate osalus mõjutab lapse õpitulemusi enam kui 10 % ulatuses
- tähtsaim mõjutegur
- Lisaks vanema tegelemisele lapsega kooliväliselt ning huvitatusel ja kaasatusel lapse õppimisse ja arengusse, mõjutab lapse õpitulemusi ka vanemate seotus lapse kooliga

Hoolekogu dilemmad

- Teenus tarbijale või avalik huvi
- avaliku huvi ja üksikisiku huvi tasakaalupunkt

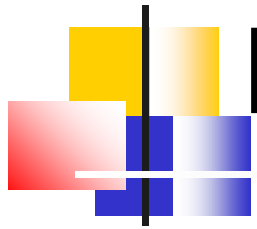
Kaasamise vajadus

Kaasatud ja osalev inimene otsib võimalusi ja aitab kaasa

Kaasamata inimesed otsivad vigu ja ettekäändeid

Soovitus direktorile: andke hoolekogule tegevust

Hoolekogust läheb mööda

Ettevalmistus- ja õpiabirühmad direktori ettepanekul

Õpilasesindust reguleerivad õigusaktid

Hoolekogu võiks jälgida

- Valla- või linnavalitsus kinnitab igaks eelarveaastaks õpilaskoha tegevuskulu arvestusliku maksumuse ühe õpilase kohta
- Kool esitab oma tegevuse kohta statistilise ja eelarve täitmise aruande

Koosseis

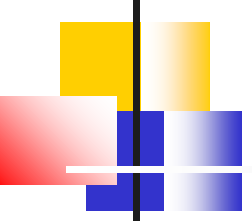
- (2) Põhikooli hoolekogusse kuuluvad kooli pidaja, õppenõukogu, vanemate, vilistlaste ning kooli toetavate organisatsioonide esindajad, kusjuures vanemate, vilistlaste ja kooli toetavate organisatsioonide esindajad moodustavad enamuse hoolekogu koosseisust. Kui põhikoolis on moodustatud õpilasesindus, kuulub hoolekogu koosseisu täiendavalt õpilasesinduse nimetatud esindaja.
- NB! Varem oli volikogu ja kindlad arvud

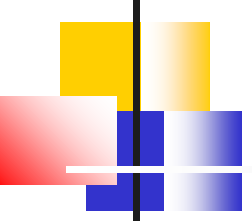

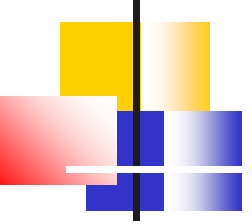
Koosseis

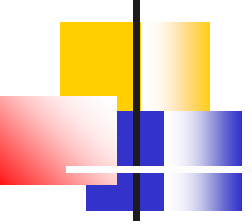
■(3) Gümnaasiumi hoolekogusse kuulub täiendavalt õpilaste esindaja. Muus osas kohaldatakse põhikooli hoolekogu koosseisu kohta sätestatut.

(8) Hoolekogu koosseisu kuuluvate vanemate, vilistlaste ja kooli toetavate organisatsioonide esindajad ei tohi kuuluda koolitöötajate hulka.

-
-
- (4) Ühe asutusena tegutseva põhikooli ja gümnaasiumi hoolekogu koosseisu kuulub vähemalt kaks õppenõukogu esindajat, kellest üks esindab põhikooli ja teine gümnaasiumi õpetajaid, ning nii põhikooli- kui ka gümnaasiumiõpilaste vanemate esindajad. Muus osas kohaldatakse gümnaasiumi hoolekogu koosseisu kohta sätestatut.
 - (varem üks õpetajate esindaja)

-
-
- (5) Ühe asutusena tegutseva üldhariduskooli ja lasteasutuse hoolekogu koosseisu kuulub vähemalt kaks õppenõukogu esindajat, kellest üks esindab kooli ja teine lasteasutuse õpetajaid, ning nii kooli õpilaste vanemate kui ka lasteasutuse laste vanemate esindajad. Muus osas kohaldatakse põhikooli või gümnaasiumi hoolekogu koosseisu kohta sätestatut.

-
-
- (6) Koolis, kus toimub üksnes mittestatsionaarne õpe, ei kuulu hoolekogusse vanemate esindajad. Muus osas kohaldatakse gümnaasiumi või ühe asutusena tegutseva põhikooli ja gümnaasiumi hoolekogu koosseisu kohta sätestatud.

-
-
- (7) Ühe asutusena tegutseva üldhariduskooli ja huvikooli hoolekogu koosseisu kuulub täiendavalt õppenõukogu esindaja, kes esindab huvikooli õpetajaid, ning üks huvikooli õppurite esindaja. Kui sellises koolis tegutseb huvikooli õpilasomavalitsus, kuulub hoolekogusse ka selle esindaja. Kui sellises huvikoolis õpivad ka alaealised, kuulub hoolekogusse ka huvikooli lastevanemate esindaja.

Erinevad variandid hoolekogu tegevuse korraldamiseks

Asendusliikmed kõigile liikmetele

Suurema hoolekogu puhul on moodustatud hoolekogu
esindus/juhtkond

Iga klassi esindajate asemel on kooliastmete esindajad

Hoolekogul on töörühmad

Hoolekogul on aktiiv ja sellel oma suhtluskeskkond, sel
juhul võib hoolekogu olla väiksem

Koosolekul osalejad

PGS § 86. Haldusjärelvalvet teostaval ametiisikul on õigus:

2) osaleda hoolekogu koosolekutel;

§ 17. Huvikooli hoolekogu (huvikooliseadus)

- (1) Huvikooli hoolekogu suunab huvikooli tegevust ning teeb ettepanekuid huvikooli direktorile ja kooli pidajale huvikooli arengu, vara ja eelarvega seotud küsimustes. Kooli pidaja moodustab viie- kuni üheksaliikmelise hoolekogu.
- (2) Hoolekogu liikmed on kooli pidaja ja huvikooli toetavate organisatsioonide esindajad, õppe- ja kasvatustegevusega seotud koolitöötajate ja õppurite esindaja või õpilasomavalitsuse olemasolul selle esindaja. Huvikoolis, kus õpivad ka alaealised, kuulub hoolekogusse ka lastevanemate esindaja.

(3) Huvikooli hoolekogu:

1) teeb vajadusel kooli pidajale ettepaneku järelevalve teostamiseks huvikooli tegevuse üle;

2) kuulab ära huvikooli direktori aruande huvikooli tegevuse ja eelarve täitmise kohta ning edastab selle koos omapoolse hinnanguga kooli pidajale;

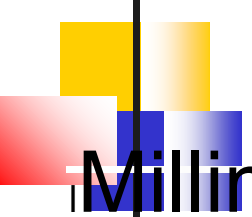
3) kuulab ära direktori koostatud eelarveprojekti ning edastab selle koos omapoolse hinnanguga kooli pidajale;

4) teeb ettepanekuid huviala õppekava või õppekorralduse muutmiseks;

■5) teeb ettepanekuid huvikooli põhimääruse muutmiseks.

■(4) Huvikooli hoolekogu teeb üksikküsimustes otsuseid.

Pidaja esindaja

Milline on tema roll sh kas volikogu v
valitsuse esindaja?

Kes võib olla (volikogu liige, valitsuse liige,
ametnik ...)?

Tähtaeg?

Kas esindab ennast või pidajat?

Opositsiooni liige pidaja esindajana?

Ootused pidaja esindajale

- Info vahendamine kooli ja KOV vahel mõlemas suunas
- Võimalus esitada kooli muresid
- Aitab, ei laida, ei kutsu korrale, ei pea epistlit
- Kursis valla asjadega
- Aitab leida vastuseid küsimustele
- Lapsesõbralik
- Ülevaade pidaja võimalustest
- Kohalik inimene
- Võrdväärne kohtlemine – väikses vallas üks esindaja kõigis hoolekogudes?

Töökorra õiguslik alus

Haridusseadus § 32 lg 3 Haridusasutuse hoolekogu, tegutseb oma põhimääruse või haridusasutuse põhikirja alusel.

NB! sõltub vastavast seadusest, kui seal ei ole reguleeritud, siis tuleb otsustada asutuse põhimääruse koostamisel, kui täpselt reguleerida hoolekogu tegevust põhimääruses, mis jätta hoolekogu põhimääruse reguleerida ja kes selle põhimääruse vastu võtab

Moodustamine (soovitus)

Moodustamise kord otsustatakse või täpsustatakse vastava koosoleku alguses, projekt saadetakse eelnevalt koosoleku kutsega kõigile kutsututele

Kes võib teha ettepanekud, nõusolek kandideerimiseks, tutvustamine, avalik või salajane hääletamine, mitu häält on, volitamise võimalus, kvoorumi nõue, hääletamise reegel, kas kandidaat saab enda poolt hääletada, häälte lugejate valimise kord, vaidlustamise kord, jõustumine

Töökorraldus

Hoolekogu valib enda hulgast *avaliku/salajase* hääletuse teel esimehe ja aseesimehe *poolt/lihthäälteenamusega*. § 73

lg 9 Hoolekogu koosolekud toimuvad õppeaasta kestel vähemalt üks kord nelja kuu jooksul. § 73 lg 9

Direktor on hoolekogu ees aruandekohustuslik. § 73 lg 10

Hoolekogu juhtimine

(2) Hoolekogu tegevust juhivad hoolekogu esimees ja aseesimees. Koosoleku ajal kogub aseesimees kirjalikke küsimusi ja ettepanekuid, jälgib aega jne.

Hoolekogu esimees on kohustatud oma äraolekust (sh kui esineb takistus hoolekogu esimehe ülesannete täitmiseks) aseesimeest teavitama. Sel juhul palub aseesimees endale appi mõne hoolekogu liikme.

Tööplaan

Hoolekogu koostab igaks õppeaastaks tööplaani, milles on:

- 1) tegevuse eesmärgid;
- 2) tegevuse sisu (temaatika);
- 3) ülesannete täitmise tähtaeg ja vastutajad.
- 4) täitmise kriteeriumid ja aruandlus

Tööplaani otstarve

- Vähem negatiivset stressi
- Koosolekud paremini ette valmistatud
- Huvilistel on ülevaade tegevusest, ei hakka "tõmblema"
- Parem seostada muude tegevustega
 - Fikseeritakse miks, mida, kes millal ja milliste tulemuste nimel tegutsetakse ning kuidas tulemuste saavutamist kontrollitakse ja sellest aru antakse

Tööplaani sisu

Erinevad tegevused: koosolekud, tööplaani, aruandlus

Teemad, mida käsitletakse

Hoolekogu liikmete tegevused (osalemine kooli üritustel jm)

Hoolekogu esindajate tegevus (esinemine aktustel, konkursikomisjonides, õppenõukogus)

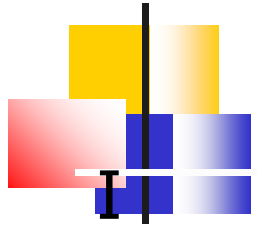
Hoolekogu esimehe tegevus

Koosolekute läbiviimine

- Hoolekogu korralise koosoleku kutsub kokku hoolekogu esimees, tema äraolekul aseesimees.
- Koosoleku kutsete väljasaatmist ja materjalide ettevalmistamist korraldab kooli direktor

Kokkukutsumine

Koosoleku toimumise **aeg ja päevakord** teatatakse hoolekogu liikmetele kirjalikult vähemalt **üks nädal enne koosoleku toimumist.**

Kui hoolekogu päevakorras on teema, mille osas peab hoolekogu liige välja selgitama esindatavate arvamus, peab hoolekogu liikmele enne koosoleku toimumist jääma mõistlik aeg esindatavate arvamus välja selgitamiseks.

Hoolekogu korralise koosoleku toimumise aeg, koht ja kavandatud päevakord tehakse vanematele teatavaks hiljemalt kolm päeva enne koosoleku toimumist. (Põlva)

Erakorralise koosoleku kokkukutsumine

(1) Hoolekogu erakorralise koosoleku kutsub kokku hoolekogu esimees vähemalt kahe hoolekogu liikme, direktori või vallavalitsuse haridus- ja kultuuriosakonna ettepanekul või kui see on vajalik erakorralise küsimuse lahendamiseks hiljemalt **viieks** tööpäevaks ettepaneku tegemisest.

(2) Hoolekogu erakorralise koosoleku toimumise aeg ja koht ning kavandatud päevakord teatatakse hoolekogu liikmetele ja teistele koosolekule kutsutud isikutele hiljemalt **kolm** tööpäeva enne erakorralise koosoleku toimumist.

(3) Hoolekogu erakorralise koosoleku toimimise aeg, koht ja kavandatud päevakord tehakse vanematele teatavaks hiljemalt hoolekogu koosoleku toimumisega samal päeval. (Põlva)

Kaasamine

Arutatavate küsimuste analüüsimiseks ja eksperthinnangute andmiseks võib hoolekogu oma töösse kaasata vastava ala spetsialiste, moodustada komisjone või töörühmi.

Vajadusel kutsub hoolekogu esimees liikmeks mitteolevaid isikuid hoolekogu koosolekule nõu või selgitusi andma päevakorras olevatel teemadel.

Hoolekogu koosolekutest võivad osa võtta õpilasesinduse esindajad, kooli õppe- ja kasvatustegevuse üle riiklikku järelevalvet teostavad ametiisikud, valla- või linnavalitsuse haridusküsimustega tegelevad ametiisikud ning teised isikud hoolekogu esimehe, tema äraolekul aseesimehe loal.

Hoolekogu on otsustusvõimeline, kui koosolekul on esindatud vähemalt pool/kaks kolmandikku hoolekogu liikmetest, sealhulgas hoolekogu esimees või aseesimees.

Eelarve arutelu

Mida ja kuidas taodelda?

Kuidas valla/linna poolt kinnitatud eelarve alusel raha kasutada?

Sama eelarve muudatuste ja lisaeelarve puhul

Eelarve koostamise põhimõtete arutamine vallas/linna ja koolis (nt nn eliitkoolide eeliste tasalülitamine ja koolide erineva renoveerimise taseme arvestamine)

Protokoli punktid

Koosoleku toimumise aeg ja koht sh Zoom või hübriid, algus- ja lõpuaeg;

koosoleku juhataja ees- ja perekonnanimi;

koosolekust osavõtnud ning koosolekult puudunud hoolekogu liikmete ees- ja perekonnanimed; Puudujate puhul ka see, keda nad esindavad

koosolekule kutsutud isikute ees- ja perekonnanimed ning nende ametinimetused ning kes nendest osalesid koosolekul;

milliste päevakorrapunktide ajal osaleti;

kinnitatud päevakord;

vastuvõetud otsused, hääletamise tulemused, eriarvamused;

ettepanekud, mida vastu ei võetud;

protokollija ees- ja perekonnanimi;

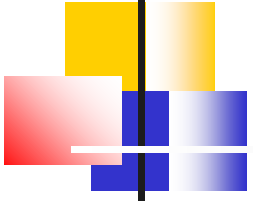
koosoleku juhataja ja protokollija allkirjad.

Tüüpilisi vigu

- Osalejaid (sh direktor) ja puudujaid ei ole kirjas
 - “remontida”, “mitte nõustuda avariiremondiga” jms, kui pädevuses on kooskõlastada, esitada oma arvamus vms.
- Otsustena kirjas midagi, mida tegelikult ei otsustatud või puudus kvoorum
- Soovitused: **protokollida reaajas**
- **Prokoli põhi eelnevalt Google Drives** (*Kabala, Rapla v*)

Memo

Kokkuvõtlik informatsioon koosolekul
käsitletud teemadest lapsevanematele,
õpetajatele, õpilastele jt huvilistele
Võimaldab asjaolusid täpsustada peale
koosolekut

Protokolli säilitamine

- Hoolekogu protokolle koos muude hoolekogu töösse puutuvate materjalidega **säilitatakse** koolis ühtsetel alustel muude kooli dokumentidega.
- **St hoolekogu on osa koolist**
- **Seda peab kajastama asjaajamise kord**

Hoolekogu otsuse vastuvõtmine

- Hoolekogu otsused võetakse vastu üldjuhul avalikul hääletamisel, hoolekogu otsusel võib hääletamine olla salajane. Hoolekogu otsused võetakse vastu poolt- või lihthäälteenamusega. Poolt- ja vastuhäälte võrdse arvu korral on otsustavaks hoolekogu esimehe, tema äraolekul aseesimehe hääl.
- Tegutsemine huvide konflikti korral (nt vallandatud töötaja, konkursil mitte valitud inimene)

Side- või infotehnoloogiliste vahendite kaudu (so mitte reaajas)

Hoolekogu otsuse vastu võtta ka side- või infotehnoloogiliste vahendite kaudu koosolekut kokku kutsumata.

(2) Otsuse vastuvõtmiseks koosolekut kokku kutsumata saadab hoolekogu esimees hoolekogu liikmetele otsuse eelnõu kirjalikult taasesitataval kujul, selgitab otsustamist vajavat küsimust ja teeb kättesaadavaks otsuse tegemiseks vajalikud materjalid ning annab vastamise tähtaja, mis ei või olla lühem kui kaks tööpäeva. ***JG need peaks olema protokollis lisas***

(3) Hoolekogu liige teavitab hoolekogu esimeest oma seisukohast.

(4) Hääletustulemused protokollib hoolekogu sekretär. Protokollis allkirjastab ka hoolekogu esimees. Protokollis tuuakse välja hoolekogu liikmete antud vastuse aeg ja sisu.

Otsus on vastu võetud, kui poolt hääletab üle poole hoolekogu liikmetest vm reegel

Täitmine ja avalikustamine

Hoolekogu otsuste täitmist korraldab kooli direktor koostöös kooli pidajaga.

Hoolekogu otsuste täitmist kontrollib hoolekogu esimees, tema äraolekul hoolekogu aseesimees, ning annab ülevaate ettepanekute täitmisest järgmisel hoolekogu koosolekul.

Hoolekogu poolt vastu võetud otsused on avalikud ning asjast huvitatud isikul on õigus nendega koolis tutvuda. JG seda tuleb vastuvõtmisel arvestada ja vältida delikaatsete isikuandmete kasutamist

Otsusega mittenõustumine

Hoolekogu otsusega mittenõustumisel tuleks seda hoolekogule põhjendatult selgitada, et anda hoolekogule võimalus oma otsust muuta. Seejärel on huvitatud isikul õigus pöörduda avaldusega kooli pidaja poole x tööpäeva jooksul hoolekogu otsusest teadasaamisest, kuid mitte hiljem kui y kuud pärast otsuse vastuvõtmist. Pidaja otsuse peale on võimalik edasi kaevata kooli õppe- ja kasvatustegevuse üle riiklikku järelevalvet teostava ametniku poole z tööpäeva jooksul arvates otsusest teadasaamisest, kuid mitte hiljem kui n kuu pärast otsuse vastuvõtmist.

Kuidas tagada osalus?

- | Kindel päev iga nelja kuu tagant
- | Aeg lepitakse kokku eelmisel koosolekul
- | Doodle.com
- | Aeg lepitakse kokku piisavalt vara
- | Aeg on tööplaanis
- | Asendusliikmed

Aruandlus

- Hoolekogu kinnitab igal aastal viimasel koosolekul aruande eelmise õppeaasta tegevuste kohta. Aruanne avalikustatakse haridusasutuse veebilehel.
- Hoolekogu õppeaasta jooksul tehtud töö aruande esitab hoolekogu esimees üks kord õppeaastas kooli lastevanemate üldkoosolekule ja valla- või linnavalitsusele heakskiitmiseks. Aruanne kajastab õppeaasta jooksul tehtud tööd ja selle tulemusi ning plaane uueks õppeaastaks.

Direktori, hoolekogu aruandlus

┆ Eesmärgid

┆ Sihtgrupp

┆ Regulaarsus

┆ Sisu

┆ Seos arengukavaga ja sisehindamisega

Hoolekogu aruanne

Arutatakse läbi hoolekogus, enne avalikustamist küsitakse direktori kommentaare

Esitatakse lapsevanematele enne hoolekogu uute liikmete valimist

Eesmärgiks on ülevaade tehtud tööst ja selle tulemustest ning edasistest suundades ja järjepidevuse tagamine

Aruande sisu

Koosolekute arv, kestus, osalejad, puudujad

Esitatud arvamus, ettepanekud nende lingid

Kehtestatud või kinnitatud õigusaktid, nende lingid

Vastu võetud otsused, nende lingid

Arutatud teemad

Konkursid

Kirjavahetus

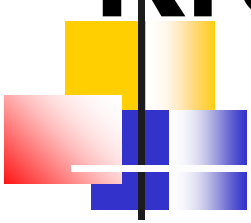
Avalikustamine

Mis jäi tööplaanist täitmata ja selle põhjused

Senise tegevuse efektiivsuse analüüs

Edasise tegevuse suunad

Kroonika

Igal koolil ja lasteaial võiks olla pidevalt täienev kroonika internetis, mis kajastaks ka hoolekogu tegevust ning võtaks ära vajaduse kajastada kõike protokollides ja aruannetes. Selleks võiks olla eraldi kroonik, kuid kõigil võiks olla võimalus täiendada.

Hoolekogu eesmärgid, erinevad rollid

-
-
- **Linnuke kirja** - sel juhul peaks sellele kulutama võimalikult vähe aega, kvoorumini nõue kaotada
 - **Ülevaate saamine direktori tegevusest**, selle vahendamine lapsevanematele
 - **Auru väljalaskmiseks, pingete maandamiseks**
 - **Kohviklubi**. Nii on kergem saada hoolekogusse liikmeid, kes ei sega juhtkonna tegevust
 - **Direktori toetusgrupp**

Hoolekogu rollid

- **Rahastaja, varustaja.** Aitab leida täiendavaid võimalusi kooli materiaalse olukorra parandamiseks.
- Enamus lapsevanemaid hoolekogu tegevusest kõrvale, kuna neil pole soovitavaid sidemeid.
- Seda rolli võiks täita vastav seltsing, MTÜ vms ning selle esindajad on ka hoolekogus

Hoolekogu rollid

.Kohus, uurija. Küsitleb lapsi ja õpetajaid ning langetab nende käitumise suhtes otsuseid. Kuna hoolekogu liikmed ei ole üldjuhul pedagoogika ja õigusteaduse asjatundjad, siis ei ole see roll eriti soovitatav.

■**Nuhk.** Direktori jt kooli töötajate tegevuse pidev jälgimine tekitab liigset stressi. Samuti ei ole selline tegevus otstarbekas tingimustes, kus varem pole kokku lepitud töötajate tööjaotuses ja nende töö soovitud tulemustes (selline kokkulepe puudub aga enamuses koolides).

■**Timukas.** Ebameeldivate otsuste tegemine, õpilaste, lapsevanemate ja õpetajate peale karjumine jms.

Nõustaja v õpetaja

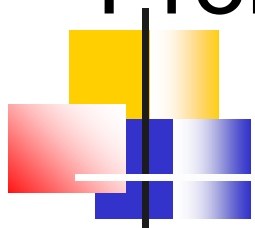
■ **Õpetaja.** Ainult vähestel juhtudel on hoolekogu kompetentne õpetama õpilasi, lapsevanemaid, õpetajaid või direktorit, kuidas nad peaksid käituma.

■ Lapsevanemate esindus

■ Kooli juhtorgan

■ **Nõustaja.** Kuna hoolekogus on esindatud erinevate huvigruppide esindajad, siis suudab hoolekogu anda nõu ja teha ettepanekuid, mille kasutamise otsustab ikkagi nõu saaja (direktor, õpetaja, lapsevanem, õpilasomavalitus, valla- või linnavalitus jt).

Probleemide lahendamise platvorm

Esindab kõiki huvigruppe

Probleemi sõnastamine, ekspertide kaasamine, tegevuste planeerimine sh koolitused ja nõustamine, tulemuste analüüs eelnevalt kokku lepitud kriteeriumide alusel

Võimalikud probleemid: direktori ülekoormus, õpetajate puudus, palju puudumisi, madal õppeedukus, koolikiusamine vms

Teesid

Osaluse (demokraatia) õppimine ja harjutamine algab koolist (pigem isegi kodust)

Vastutab see, kes otsustab

Juht (leader) kogub õiged inimesed

Tõeline kasu on vastastikune

Jagatud juhtimine võimaldab kaasata rohkem kompetentseid inimesi

Kool on kõigi põlvkondade elukestva õppe keskkond

Vabatahtlik tegevus koolis kujundab uue põlvkonna kodanikud (poliitikud)

Empowering of School Boards Erasmus+ Programme

Hoolekogu liikme rollid

Mõttekaaslane

Ideede generaator

Saadik (esindaja)

Juhtkonna käskjalg

Ootused hoolekogu liikmele

valmisolek ja entusiasm osaleda vabatahtlikult hoolekogu töös, lähtudes kooli missioonist, visioonist ja väärtustest;

valmidus osaleda hoolekogu kontakt- ja veebikoosolekutel;

oskus ja võimalus teha dokumentidega iseseisvalt tööd, pidades kinni tähtaegadest;

oskused ja võimalus kasutada hoolekogu töös elektroonilisi kanaleid (nt e-post, Facebook, Google Drive);

valmisolek jagada enda ja esindatavate arvamusi ja kogemusi;

valmisolek mõelda kaasa teemadel, millega endal pole kokkupuuteid olnud;

oskus kuulata ning esitada ettepanekuid, osaleda aruteludes, teha meeskonnatööd, austades teiste liikmete arvamust, kogemust, aega ja konfidentsiaalsust;

võime jagada positiivseid ja negatiivseid kogemusi konstruktiivsel viisil;

positiivne hoiak lahenduste leidmisel ja ettepanekute koostamisel.

SA TÜ Kliinikumi Patsientide Nõukoja töökorrast

Direktori valikud

- 1) võtta altpoolt tulev aktiivsus kasutusse kui loov energia;
- 2) suruda see maha.
- 3) lasta aur välja, lõdvendada pingeid süsteemis sisuliselt midagi muutmata.

Hillar Lõhmussaar Postimees 29.01.2020

Direktori ja hoolekogu seos

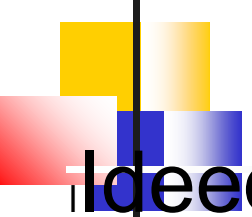
Vastastikune võimestamine, usaldus

Volitustest lähtuvalt peaks initsiaatoriks olema direktor

Vajalikud tegevused

- Eeskujuks olemine õpetajatele, lapsevanematele, õpilastele jt
- Info kogumine, vahetamine ja edastamine
- Arutamine
- Seostamine
- Kooskäimine
- Vastastikune õpetamine, täiendamine
- Kokkuleppimine

-
- Idede jäädvustamine, et tulevikus nendega edasi tegeleda
 - Suhtlemise soodustamine koolis ja väljaspool kooli
 - Selgitada lapsevanematele enne hoolekogu liikmete valimist nende rolli

Enesemääramine

- Kuna hoolekogus on enamuses lapsevanemad, on oht, et hoolekogu unustab selle, kes on tema kinnitanud (linna- või vallavalitsus) ja kooli kui terviku huvid.
- Reaktiivne või proaktiivne
- Osade rollide puhul tekib rollide konflikt
- Hoolekogu peaks eelkõige ise selgusele jõudma, milline on tema roll ning sellest ka kooli pidajat ja kooli õpetajaid, õpilasi ja lapsevanemaid informeerima.

Tutvustus

Hoolekogu liikmetele tuleks tutvustada lasteaia/kooli
töökorraldust ja reguleerivaid õigusakte

Täpsustada tuleks töökord (puudumisest teatamine,
koosolekute edasilükkamine)

Direktor tutvustab oma plaane ja ootuseid hoolekogule

Hoolekogu liikmed peaksid tutvustama ennast üksteisele ja
direktorile (senine kogemus, võimalik panus, huvi seoses
hoolekogus osalemisega jms)

*NB! hea tahte korral on võimalik seda suures osas teha
elektrooniliselt. Siis jääb sellest ka “jalg”, mida saab
vajadusel igal ajal üle vaadata ja meelde tuletada ning
täpsustada*

Hoolekogu liikme meelespea

Liikmete nimekiri ja kontaktandmed

Töökord

Tööplaan

Seadus

Arengukava

Koolitusmaterjalid

Kokkulepped: puudumisest, hilinemisest ja varem
lahkumisest teavitamine, konfidetsiaalsus ...

Eesmärgid seoses otsustamisega

Millist eesmärki täidab senine menetlus? **Teerull**

Olukorra kaardistamine

Probleemi sõnastamine (miks on vaja otsust)

Alternatiivsete lahenduste otsimine

Eri variantide kaalumine

Nõrkade kohtade otsimine

Otsuse vastuvõtmine

Tutvustamine

Elluviimise tagamine

Kus, kuidas, millal seda teha?

Soovitusi

- Informeerimise, koolituse, arutelu ja otsustamise eristamine
- Korraldus eelnevalt kokku leppida
- Juht juhib arutelu, ei osale
- Neutraalne, sobiv ruum
- Tahvli jt abivahendite kasutamine
- Kinnised koosolekud arutamiseks
- Otsustamine varem välja saadetud otsuseprojektide alusel. Võimaldab esindatavatega läbi rääkida
- Erinevate variantide esitamise arutelu alustamiseks
- Õiguslik alus, Vastutus
- Koosolekud internetis

Hoolekogu tegevuse avalikustamine

Hoolekogu liikmed, keda nad esindavad

Kontaktandmed

Pildid liikmetest, miks mitte ka tegevusest

Tööplaan

Protokollid/memod

Aruanne

Koosolekute aeg ja päevakord (enne toimumist)

ning arutamisele tulevad materjalid

Hoolekogu reguleerivad õigusaktid

Kodulehel, e-koolis, vastaval stendil

Hoolekogu moodustamine ja töökord

Mis juhtub siis, kui hoolekogu liikme laps läheb teise rühma?

Mis saab siis, kui laps lasteaiast kooli (kogu rühm lõpetab)?

Probleem siis, kui kvoorumi nõue

Koosolekule hilinejad saavad varem arutatust ülevaate protokollist või keegi informeerib vaikselt omavahel, nendele uuesti selgitama ei hakata koosoleku ajast

Miks hakata hoolekogu liikmeks?

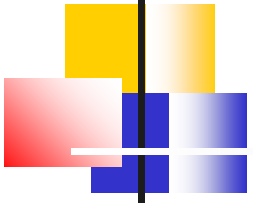
- Võimalik toredate inimestega koos arutada
- Väljakutse, võimalus oma mõtteid oma lapse huvides realiseerida
- Parem ülevaade toimuvast koolis, teistes hoolekogudes jm
- Vähem negatiivset stressi
- Võimalus kaasa aidata kogukonna arengule

Hoolekogu liige

Enne hoolekogu koosolekut informeerib lapsevanemaid päevakorrast ja annab võimaluse sisendiks
Tutvub eelnevalt vastavate materjalidega
Hääletab vastavalt talle antud mandaadile
Võimestab hoolekogu esimeest, direktorit ja õpetajaid
Informeerib koosoleku otsustest jms

Esimeheks kandideerijate motiveerimine

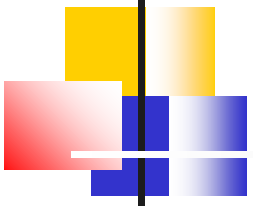

Direktor

Teised liikmed

Eelmine esimees

Esimees

Jälgida, et kõik saaksid osaleda
Vahendab hoolekogu, ei asenda
Juhib arutelu, ei esine ise
Vastastikune võimestamine
Delegeerimine, tööjaotus
Asetäitja

Esimehe ülesanded

Koosolekute
ettevalmistamine ja
kokkukutsumine
Koosolekute juhatamine
Protokolli allakirjutamine
Suhtlemine direktoriga

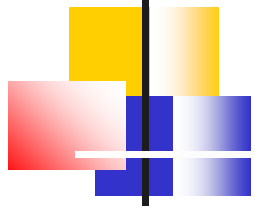
Konkursikomisjonis
osalemine
Kirjad lapsevanematele
Hoolekogu esindamine
lasteaia/kooli üritustel
Hoolekogu liikmete
tagaajamine

Miks mitte hakata hoolekogu liikmeks?

- Direktori ja õpetajate järgi nuhkimiseks
- Oma võimuiha teostamiseks

Vastutus

Paluge vabandust. Ka siis kui osa oli väike

Tundke huvi, kuidas ja miks see juhtus

Mida tuleb teha teisiti? Kuidas? Tutvustage ja rakendage muudatused

Jälgige muudatuste rakendamist ja andke sellest avalikult ja regulaarselt aru

Kui vaja, siis paluge uuesti vabandust.

T.Elenurm Personalipraktik aprill 2018

Kui tegemata, hilines, valesti, halvad tagajärjed, tulemusi ei saavutatud

Küsimusi arutamiseks

- Kuidas kaasata lapsevanemaid?
- Koosolekute teavitamise kord
- Hoolekogu otsuste vaidlustamise kord
- Hoolekogu liikme laps on kooli juba lõpetanud
- Erakondade mõju (teadvustada või maha vaikida)
- Laste huvide kaitse, kelle vanemad seda ei suuda
- Esimehe erivolitused
- Hoolekogu eelarve n lilled direktorile

Soovitused

- Teavitada aeg, koht, päevakord, projektid, viide kodukorrale (kuidas saab teha ettepanekuid jms) kooli kodulehele ja personaalselt kõigile isikutele, kellel on õigus koosolekust osa võtta
- Tööplaanist ja koosolekutest teavitamine aitab kaasata ja vähendab pingeid
 - Hoolekogu fond (osa valla eelarvest), käsutab hoolekogu, ülevaade kasutamisest avalik, aruanne lapsevanemate koosolekul ja pidajale
- Lapsevanemate sissemaksed, mille kasutamisest antakse aru lapsevanemate koosolekul
- Hoolekogu oma otsusega õiguse esimehele üksi otsustada hoolekogu nimel

Soovitused

Volituste tähtaeg kuni järgmise koosseisu volituste kehtima hakkamiseni

Soovituslik rotatsioon, st ei vahetata kogu koosseisu, selleks võimalus, et valitakse vaid nende asemele, kelle laps on lahkunud lasteaiast v koolist

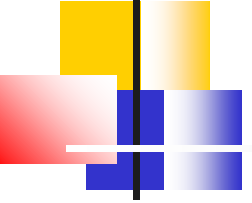
Igale asutusele oma hoolekogu kodukord/töökord

Ühtne tüüpkord, mida asutused täpsustavad

Hoolekogude koostöö (ühised koolitused, kogemuste tutvustamine, ühised koosolekud)

Direktori aruanne hoolekogule võiks olla kirjalik (lihtsam protokollida), võiks kokku leppida, kas üks kord aastas või koosolekute vahelise perioodi kohta

Soovitused

Leping lapsevanematega sh nõusolek
pildistamiseks, kooli jaoks kasuliku tegevuse
elluviimiseks (PGS § 58 lg 3 p 9)

■ Edasine tegevus

- Hoolekogu tööplaani sh informatsioon, arutelu, koolitus, otsustamine
- Hoolekogu enesemääramine ja sellest informeerimine,
- Kooskõlastamine pidajaga
- Arengukava täiendamine
- Hoolekogu kodukord
- Hoolekoguliikmete tööjaotus ja tööühmad
- Lapsevanemate kaasamine

Koolituse rakendamine

Juhid peavad uskuma, et muutus on vajalik ja võimalik ning innustama teisi

Plaan: olukorra selgitus, mida vaja muuta, muudatused, etapid sh koolitus, järeletegevused

Võtke ette üks muudatus korraga

Sõnastage emotsionaalne põhjus, miks muutust vaja

Seadke mõõdetavad vahe-eesmärgid ja tehke kokkuvõtted

Hoidke teema aktuaalsena ja innustage jätkama

G.Urva. Koolitus- võluvits või ajaraisk? Raamatupidamise praktik oktoober 2020

Eksamiküsimused

- Mida hakkab koolitusest lähtuvalt tegema? Mis suunas, millest loobudes, esimesed sammud
- Millal, kellele ja kuidas annan aru?
- Mida soovitan teistel teha/mida ootan teistelt koolitusest lähtuvalt?

Palun kirjutage, mida olete
koolitusest lähtuvalt teinud!

Jyri.Ginter@gmail.com

Tänutäheks vastused
küsimustele, koosolekute
salvestuste analüüs,
kommentaariid tekstidele või
koolitusmaterjali lisa

Allikaid

■ Lisalugemist

- Blomqvist, C. (2007). Avoin koordinaatiomenetelmä Euroopan Unionin koulutuspoliitikassa. Tampere: Tampereen yliopisto.
- Eesti ja Soome haridus ning muutused EL-i hariduspoliitikas 1990-2000. 2008. Tallinn: TLÜ kirjastus.
- Talvik, M. Salumaa, T. (2007). Kooli hoolekogu ja pidaja pädevus koolielu korraldamisel. Merlecons ja Ko OÜ.
- Tiivel, T. (2004). Äriühingu juhtorgani liikme kohustused ja vastutus. Magistritöö. Tartu.
- Üksvärav, R. (2008). Organisatsioon ja juhtimine. Tallinn: TTÜ Kirjastus.

Neli K-d

Kriitiline mõtlemine

Kommunikatsioon

Koostöö

Kreatiivsus *Vt Harari. 21. õppetundi 21. sajandiks .lk 282*

Pluss seostamine tervikuks

Seni eeldatud, et õpilane seostab *Harari ibid* lk 281